وقند اسنلر اولان زید وعمرو بر منزله على الاشتراك مالكلر ایكن زید اول
منزلده كندى حصه سنده اصالة وعمروك حصه سنده عاريةً مستقلة
ساكن ایكن زوجه سى هند منزل مزبورده مصلوبةً مقتوله بولنوب
قاتلى معلوم اولمسه قسامه ودیت یالكز زیده مى لازمه اولور یوخسه عمروده
اولورمى الجواب یالكز زیده لازمه اولور
زید عمروك ساكن اولدیغى منزلى ایچنده مصلوبا مقتول بولنوب
قاتلى معلوم اولمسه قسامه ودیت یالكز عمروه مى لازمه اولور یوخسه
عمروك خدمه وعلمانننه دخى لازمه اولورمى
الجواب یالكز عمروه لازمه اولور
زیدك ساكن اولدیغى ملك منزلنده واقع صو قیوسى ایچنده هند
مجروحه مقتوله بولنوب قاتلى معلوم اولمسه زیده قسامه ودیت
لازمه اولورمى الجواب اولور
هند فوت اولوب زوجى زیدى ولابوین قرنداشلرى عمرو وبكر
ولام قرنداشلرى بكر وبشر وخالدى ترك ایدوب مزبورلر قبل القسمة
منزل مزبورده ساكنلر ایكن ولید مزبورلره مسافر اولوب كیجه ایله
منزل مزبورده بیتوتت ایتدكده ایرتسى كون منزل مزبورده ولید جریحا
قتیل بولنمغله ورثه سى طلبلرى ایله بعد القسامة مزبورلره دیت لازمه
اولدقده اول دیتى منزلده اولان سهملرینه كوره مى ویررلر یوخسه رؤسلرینه
كوره مى الجواب رؤسلرینه كوره
برقریه ده كمسنه نك ملكى اولمیان خالى یرده جریحا قتیل بولنوب قاتلى
معلوم اولمیان زیدك ورثه سى اهالى قریه یه قسامه ایتدروب دیت
المق استدكلرنده اهالى قریه دن قاچ ادمه یمین ویرلك لازم اولور
الجواب ولى قتیل اختیار ایتدیكى اللى ادمه یمین ویریلور اگر قریه ده
اللى ادم بولنمازسه یمین ویریلان كمسنه لره اللى یمین
تمامنه دك تكرار اولنور
زید بر سفینه ایچنده قتیل بولنوب قاتلى معلوم اولمسه اهالى سفینه یه قسامه
ودیت لازمه اولورمى الجواب اولور
بو صورتده اول سفینه اهالیسندن برقاچى حین دعواده غایب
اولسه لر مجرد غایب اولمغله مزبورلردن قسامه ودیت ساقط
اولورمى الجواب اولماز
برقاچ كمسنه لر صحراده كیجه ایله برعربه ایچنده یاترلر ایكن ایچلرندن

ونى الاسبيجابى ان الرجل اذا وجد قتيلا فى دار انسان وهما اخذ منه
وغلمانه فان القسامة والدية على رب الدار
دونهم فى الفصل الحادى عشر من قسامة
التاتارخانيه

اذا وجد قتيل فى دار مشتركة بين قوم لبعضهم اكثر
ان كان لرجل نصفها ولرجل عشرها وباقيها لآخر
فهى على الرؤس فلا يعتبر مقدار الانصبا
لاستوا صاحب القليل والكثير
فى الحفظ والتقصير درر غرر
فى القسامة

ميت به جرح او اثر ضرب او خنق او خروج دم
من اذنه او عينه وجد فى محلة او بدنه او اكثره
او نصفه مع الرأس ولم يعلم قاتله وادعى وليه
القتل على اهلها او بعضهم حلف خمسون رجلا
منهم يختارهم الولى بالله ما قتلناه ولا علمنا
له قاتلا الا الولى ثم قضى على اهلها بالدية
ان وقعت الدعوى بقتل عمد وان
[illegible]
تنوير الابصار فى القسامة

ولو وجد قتيل فى سفينة فان لم يكن معهم ركاب فالقسامة
والدية على ارباب السفينة وعلى من يمد بها ممن
يملكها وان كان معهم ركاب فعليهم جميعا
وهذا يؤيد قول ابى يوسف فى
ايجاب القسامة والدية على
الملاك والسكان جميعا
بدايع الصنايع فى
القسامة

زید وعمر

زید وعمرو عربه ایچنده جریحا قتیل بولنوب قاتللرى معلوم اولمسه
اول كمسنه لره قسامه ودیت لازمه
اولورمى الجواب اولور
سلاطین ماضیه دن مرحوم سلطان بایزید اوقافى ارضیسندن
برخالى وقف یرده جریحا مقتول بولنوب قاتلى معلوم اولمیان
زیدك ظاهرده وارث معروفى اولمغله جانب میریدن علمسى
بر جامعه شروطه زیدك مقتول بولندیغى یردن صوت استماع
اولنور قریه مزبوره اهالیسندن قسامه ایتدروب جامع ایچون دیت
المغه قادر اولورمى الجواب اولماز
نوع آخر
زید برمناستره صوت استماع اولنوب كمسنه نك ملكى اولمیان
خالى موضعده جریحا قتیل بولنوب قاتلى معلوم اولمسه قسامه
ودیت یالكز اول مناستره ساكن اولان راهبلره مى لازمه اولور
یوخسه ایین باطله لرینى اجرا ایچون كلوب كیدن كفره یه مى لازمه
اولور الجواب یالكز مناسترده اولان
راهبلره لازمه اولور
زید بر بلده محلاتندن بر محله ده واقع ملك منزلنده ساكن اولوب
آخر محله ده اولان ملك منزلنده كمسنه ساكن اولمیوب خالى ایكن
اول آخر محله ده كمسنه نك ملكى اولمیان خالى موضعده عمرو جریحا
قتیل بولنوب قاتلى معلوم اولمغله محله مزبوره اهالیسنه قسامه ودیت
لازمه اولسه زید دخى قسامه ودیتده داخل
اولورمى الجواب اولور
زید برقریه یه صوت استماع اولنمان طریق عامده جریحا قتیل بولنوب
قاتلى معلوم اولمسه قریه مزبوره اهالیسنه قسامه ودیت لازمه
اولورمى الجواب اولور
زید اهالیسى قوم محصور اولوب برقاچ محله اولمیوب بر محله اولان
قریه ده واقع مسجد شریف ایچنده جرح اولنوب بعده منزلنه نقل
اولندقدنصكره زید منزلنده فوت اولوب جارحى معلوم
اولمسه قریه مزبوره اهالیسنه قسامه ودیت لازمه
اولورمى الجواب اولور
برقصبه محلاتندن برخرابه محله ده زید جریحا قتیل بولنوب قاتلى

وفى العتابية على من فيها من الركاب والملاحين لانه فى
ايديهم فيستوى الملاك وغيره فيه فاعلى قول ابى يوسف
فظاهر لانه كان يستوى عنده فى الدار السكان والملاك
والفرق لهما ان الفلك ينقل ويحول فتكون فى اليد
حقيقة فيعتبر فيها اليد دون الملك كما فى الدابة بخلاف
العقار فانه لا ينقل وكذا العجلة اذا وجد فيها
قتيل كان حكمها كما تقدم بيانه فى حكم
الفلك منح الغفار فى القسامة

والبو حنيفة يعتبر الملك دون السكنى فصار وجود السكنى
وعدمه بمنزلة وابو يوسف يرجح السكنى على الملك
عند الاجتماع فاذا لم يكن ثمة سكنى يعتبر
الملك بالاجتماع محيط رضوى
فى باب القسامة

وهذا اعنى وجوب الدية على بيت المال فى السوق
الغير المملوكة والشارع ليس على اطلاقه بل اذا
كان السوق والشارع بعيدا عن المحلة
بحيث لا يبلغ اهلها الصوت والا
فالقسامة على اهلها لا على بيت المال
يعقوب باشا على الصدر الشريعة
فى القسامة

وفى المحيط ولو وجد فى المسجد فان كان جامعا فالدية
على بيت المال وان كان مسجد محلة فهما على اهل المحلة
لانهم يخصون بتدبيره واغلاقه وفرشه بالحصير
وتعليق القناديل ونصب المؤذن وعزله
القيم فصار كما لو وجد فى المحلة ولا قسامة
فى المسجد [illegible]
[illegible]

Copyright © King Saud University

Created with PDFsharp 1.2.1269-g (www.pdfsharp.com)